

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра аквакультури та прикладної гідробіології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СВІТОВЕ РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	20 «Аграрні науки та продовольство»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	207 «Водні біоресурси та аквакультура»
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Другий (магістерський)
ФАКУЛЬТЕТ	Екологічний

Біла Церква – 2024

Робоча програма з навчальної дисципліни «**Світове рибне господарство**» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти екологічного факультету за спеціальністю 207 «Водні біоресурси та аквакультура», другий (магістерський) рівень вищої освіти / Укладач: В.П.Олешко. Біла Церква: БНАУ, 2024. 14 с.

Розробник: В.П. Олешко, канд. с.-г. наук, доцент

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри аквакультури та прикладної гідробіології

(Протокол № 23 від 2.07.24 2024 р.)

Т.в.о. завідувача кафедри аквакультури та прикладної гідробіології
доцент

Юрій КУНОВСЬКИЙ

Схвалено науково-методичною комісією екологічного факультету

(Протокол № 9 від 5.07 2023 р.)

Голова науково-методичної комісії,
професор

Олександр МЕЛЬНИЧЕНКО

Гарант ОПП «Водні біоресурси та аквакультура»

ОР «магістр», професор

Наталія ГРИНЕВИЧ

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. НАБУТТЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИ ВИВЧЕННІ «СВІТОВЕ РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО»	5
4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	6
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СВІТОВЕ РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО»	7
6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СВІТОВЕ РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО»	8
8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	11
9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	11
10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	11
11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	12
12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	14
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	14

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2024-2025 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Світове рибне господарство» для денної форми навчання виділено усього 90 академічних годин (3 кредитів ECTS), у т.ч. аудиторних – 30 години (лекції – 10, практичні заняття – 20), самостійна робота студентів – 60 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3	Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»	Обов'язкова	
Змістових модулів – 2	Спеціальність: 207 «Водні біоресурси та аквакультура»	<i>Рік підготовки:</i>	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – ессе		2-й	2-й
Загальна кількість академічних годин – 90		<i>Семестр</i>	
		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3(1/2) самостійної роботи студента – 6		<i>Лекції</i>	
	10 год	2 год	
	<i>Практичні</i>		
	20 год.	4 год	
	Другий (магістерський) рівень вищої освіти	<i>Самостійна робота</i>	
		60 год	84 год.
		Підсумковий контроль: залік	

Метою вивчення дисципліни «Світове рибне господарство» є набуття студентом знань загальної структури світового рибного господарства, основних промислових районів Світового океану, проблем та перспектив розвитку світового рибальства та аквакультури, видів міжнародного співробітництва та особливостей державної підтримки галузі рибного господарства. Набуття навичок з визначення найбільш перспективних районів та об'єктів видобутку і перспективних об'єктів вирощування в аквакультурі, а також вміння аналізувати екологічні виклики сучасного світового рибного господарства.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Світове рибне господарство» – основна компонента освітньо-професійної програми 207 «Водні біоресурси та аквакультура» і базується на знаннях таких дисциплін, як «Економіка виробництва продукції аквакультури», «Динаміка популяції риб», «Методологія та організація наукових досліджень», «Біологічний моніторинг водного середовища», «Організація та управління селекційно-племінною роботою в рибництві», «Нетрадиційні об'єкти в аквакультурі» вивчених у 1-му та 2-му семестрах навчання та взаємопов'язана із дисциплінами «Ділова іноземна мова», «Стратегії та програми сфери водних біоресурсів та аквакультури».

3. НАБУТТЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИ ВИВЧЕННІ «СВІТОВЕ РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО»

Компетентність за спеціальністю 207 «Водні біоресурси та аквакультура» відповідно до освітньо-професійної програми
<i>Інтегральна компетентність</i>
Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері водних біоресурсів та аквакультури.
<i>Загальні компетентності</i>
ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК05. Прагнення до збереження навколишнього природного середовища.
<i>Спеціальні компетентності</i>
СК08. Здатність аналізувати світовий ринок продукції аквакультури та організувати державну підтримку, міжнародне співробітництво в сфері рибництва та рибальства.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання за спеціальністю «Водні біоресурси та аквакультура» відповідно до освітньо-професійної програми	Результати навчання з дисципліни «Світове рибне господарство»
ПРН03. Відшукувати необхідну інформацію, використовуючи різноманітні ресурси: журнали, бази даних, відкриті дані та інші ресурси, аналізувати та оцінювати цю інформацію.	РН-03.1 Знати сучасну структуру світового рибальства РН-03.2 Вміти аналізувати тенденції зростання аквакультури в загальній пропозиції рибної продукції.

ПРН08. Оцінювати та забезпечувати ефективність виробництва у сфері водних біоресурсів та аквакультури з урахуванням правових, економічних та етичних обмежень.	РН-08.1 знати основні види міжнародного співробітництва у в сфері рибництва та рибальства. РН-08.2 Вміти аналізувати екологічні виклики сучасного світового рибного господарства.
ПРН09. Ідентифікувати види водних біоресурсів оцінювати їх чисельність та біомасу та здійснювати прогнозування запасів та обсягів вилову об'єктів водних біоресурсів та аквакультури.	РН-09.1 Знати проблеми розвитку світового рибальства та аквакультури на сучасному етапі. РН-09.2 Вміти визначати найбільш перспективні райони та об'єкти видобутку і перспективні об'єкти вирощування в аквакультурі.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Світове рибне господарство»

Змістовий модуль 1.

Світовий ринок продукції аквакультури

Тема 1.1 Світова аквакультура – як глобальна система вирощування гідробіонтів.

Тема 1.2. Сучасна структура світового рибальства.

Тема 1.3. Тенденції зростання аквакультури в загальній пропозиції рибної продукції

Змістовий модуль 2.

Міжнародне співробітництво та державна підтримка галузі рибного господарства

Тема 2.1. Проблеми та перспективи розвитку світового рибальства та аквакультури на сучасному етапі.

Тема 2.2. Міжнародне співробітництво у в сфері рибництва та рибальства.

Тема 2.3. Державна підтримка у розвитку рибного господарства України.

Тема 2.4. Екологічні виклики у розвитку сучасного світового рибного господарства.

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лб	інд	СРС		л	п	лб	інд	СРС
<i>Змістовий модуль 1. Світовий ринок продукції аквакультури</i>												
Тема 1.1	14	2	2			10	14,8	0,3	0,5			14
Тема 1.2	13	1	2			10	14,7	0,2	0,5			14
Тема 1.3	16	2	4			10	14,9	0,3	0,6			14
Разом за модуль 1	43	5	8			30	44,4	0,8	1,6			42
<i>Змістовий модуль 2. Міжнародне співробітництво та державна підтримка галузі рибного господарства</i>												
Тема 2.1	14	2	4			8	12,9	0,3	0,6			12
Тема 2.2	13	1	4			8	10,9	0,3	0,6			10
Тема 2.3	9	1	2			6	8,9	0,3	0,6			8
Тема 2.4	11	1	2			8	12,9	0,3	0,6			12
Разом за модуль 2	47	5	12			30	45,6	1,2	2,4			42
Усього годин	90	10	20			60	90	2	4			84

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, лб – лабораторно-практичні заняття; інд – індивідуальні завдання, СРС – самостійна робота студентів

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. Світовий ринок продукції аквакультури</i>	
Тема 1.1. Світова аквакультура – як глобальна система вирощування гідробіонтів.	2
Тема 1.2. Сучасна структура світового рибальства.	1
Тема 1.3. Тенденції зростання аквакультури в загальній пропозиції рибної продукції	2
Разом за змістовий модуль 1	5
<i>Змістовий модуль 2. Міжнародне співробітництво та державна підтримка галузі рибного господарства</i>	
Тема 2.1. Проблеми та перспективи розвитку світового рибальства та аквакультури на сучасному етапі.	2
Тема 2.2. Міжнародне співробітництво у в сфері рибництва та рибальства.	1
Тема 2.3. Державна підтримка у розвитку рибного господарства України.	1
Тема 2.4. Екологічні виклики у розвитку сучасного світового рибного господарства.	1
Разом за змістовий модуль 2	5
Усього	10

7.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Світовий ринок продукції аквакультури		
1	Вступ. Техніка безпеки. Положення про академічну доброчесність https://btsau.edu.ua/sites/default/files/Faculties/osvita/quality/polog_akad_dobr_bnau.pdf Об'єкти прісноводної і морської аквакультури, традиційні та перспективні.	2
2	Характеристика промислових районів Світового океану.	2
3	Структура та обсяги видобутку різних біологічних груп промислових гідробіонтів.	4
Разом за змістовий модуль 1		8
Змістовий модуль 2. Міжнародне співробітництво та державна підтримка галузі рибного господарства		
4	Динаміка вилову і тенденції промислу основних промислових гідробіонтів відкритої частини Світового океану і ВЕЗ держав світу.	4
5	Дослідження ринку рибної продукції, динаміки експорту-імпорту рибних товарів провідних рибальських країн світу.	4
6	Динаміка і перспективи виробництва продукції аквакультури в Україні.	2
7	Охорона морського середовища і його живих ресурсів та перспективи майбутнього Світового океану.	2
Разом за змістовий модуль 2		12
Усього		20

7.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Світовий ринок продукції аквакультури		
1	Райони промислу водних об'єктів . Нерибні об'єкти промислу. Рибні об'єкти промислу.	10
2	Видова структура вилову гідробіонтів в Світовому океані.	10
3	Порівняння ціни та ринкові тенденції на рибопродукти в Україні та Світі.	10
Разом за змістовий модуль 1		30
Змістовий модуль 2. Міжнародне співробітництво та державна підтримка галузі рибного господарства		
1	Промислові гідробіонти Азовського та Чорного морів. Структура і динаміка їх вилову. Тенденції промислу в регіоні.	8
2	Методи оцінки запасів біоресурсів та науковопромислова розвідка	8
3	Правові проблеми управління морським рибальством.	6
4	Міжнародні нормативні документи з регуляції рибальства і збереження біологічних ресурсів	8
Разом за змістовий модуль 2		30
Усього годин		60

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання індивідуальних завдань

7.4. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

1. Значення водних живих ресурсів.
2. Використання водних живих ресурсів.
3. Історичний розвиток рибоохорони.
4. Проблеми водних біоресурсів .
5. Проблеми пов'язані з охороною водних живих ресурсів.
6. Розвиток рибного господарства України.
7. Мета, завдання, на напрями розвитку рибного господарства України.
8. Заходи щодо здійснення товарного рибництва.
9. Розвиток та відтворення водних живих ресурсів.
10. Регулювання рибальства та охорона водних біоресурсів.
11. Ланцюги живлення та лімітування вилову риби.
- 12.Порядок установлення лімітів і виділення квот.
13. Порядок вдачі документів та дозволів для здійснення дослідного лову.
14. Квотування та лімітування вилову риби.
- 15.Види браконьєрства та боротьба з ними.
16. Методики визначення збитків, заподіяних рибним ресурсам

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, дискусійне обговорення проблемних питань.

Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з виконанням ситуаційних завдань – індивідуальних та в групах, конференцій, ділових та рольових ігор.

У разі дистанційного і змішаного навчання використовуються навчальна платформа Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи ZOOM, Microsoft Team, Google Meet, електронна пошта, мобільні додатки Viber, Telegram

9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з предмету «Світове рибне господарство» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні та контрольні роботи.

Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання.

Модульний контроль проводиться у формі комп'ютерного тестування.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам у журнал академічної групи та електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі заліка за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і не передбачає обов'язкової присутності студентів. Результати заліка оприлюднюються в журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії.

10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність студента в дискусії, якість конспекту.

Оцінку на практичному занятті студент отримує за зроблені доповіді, презентації, реферати, есе, активність під час дискусій.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 %

	завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо певно орієнтується у навчальному матеріалі.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що студент не оволодів програмним матеріалом.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$БПК = \frac{САЗ \times \max ПК}{5},$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність студента на занятті у формулі приймається як «0».

Критерії оцінювання за дворівневою шкалою

Під час проведення заліку навчальні досягнення студентів оцінюються за дворівневою шкалою: зараховано, незараховано.

Оцінка «зараховано» (60–100 балів) ставиться студентові, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; під час виконання завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

Оцінка «незараховано» (1–59 балів) ставиться студентові, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з відповідної дисципліни.

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «залік»

Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	ІНДЗ	Загальний бал
Максимально можлива кількість балів	10	30	10	40	10	100

12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

1. Слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point;
2. Інформаційні стенди у навчальній аудиторії;
3. Інтернет ресурси.

Технічні засоби:

1. Комп'ютери
2. Мультимедійний проєктор
3. Навчально-методична література;
4. Матеріали для самостійного вивчення на платформі Moodle.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Вдовенко Н.М. Рибне господарство України в умовах глобалізації економіки: Монографія / Н.М. Вдовенко. К. : ЦП Компринт, 2016. 476 с.
2. Вдовенко Н. М., Варшавська Н. Г., Гечбаия Б. Н., Михальчишина Л. Г., Павленко М. М., Шарило Ю. Є., Шепелєв С. С. Конкурентоспроможність рибного господарства України в нових умовах функціонування національної економіки [колективна монографія]. Харків: Глобус, 2020. С. 328.
3. Вдовенко Н. М. Формування та функціонування Спільної рибної політики Європейського союзу та шляхи її реалізації в Україні: монографія / за ред. д.е.н., проф. Вдовенко Н. М. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. 476 с.
4. Світове рибне господарство: навчальний посібник / В.П. Олешко, Ю.В. Куновський, Л.М. Гейко, П.П. Джус, Г.П. Дідківська. Біла Церква, 2024. 160 с.
5. Шекк П. В., Бургаз М. І., Сербов М. Г. Світове рибне господарство : підручник. Одеса : Гельветика, 2020. 296 с.
6. Світове рибне господарство (FAO)./ URL: <https://fishindustry.com.ua/>
7. Урядовий портал / URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

Додаткова література

1. Вдовенко Н., Михальчишина Л., Коробова Н., Коваль В., Дмитришин Р. Сталий конкурентоспроможний розвиток сільського та рибного господарства в умовах надзвичайних викликів для України. Theoretical Foundations in Economics and Management: [collective monograph]. International Science Group. Boston: Primedia eLaunch. 2022. 872 p.
2. Гарсія Е.Ф. (2019). Аналіз міжнародного та українського законодавства щодо захисту світового океану від забруднення нафтою, нафтопродуктами та небезпечними хімічними речовинами. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. Т. 30 (69), № 4. С. 100–107.

3. Загуменний Д. О. Огляд рибного ринку України за 2020 рік. / URL: <https://cutt.ly/yHWSaQ1>

4. Законодавство про охорону природи і раціональне природокористування: Закони України «Про тваринний світ», «Водний Кодекс», «Земельний Кодекс», тощо.

5. Михальчишина Л. Г., Сіненко І. О. Стратегічні напрями розвитку аквакультури в Україні. Біоекономіка та аграрний бізнес. Серія: Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. № 4. 2020.

6. Федоренко М. О., Вдовенко Н. М., Павлюк С. С., Дюдяєва О. А. Базові засади розвитку рибальства та аквакультури в умовах трансформаційних процесів. Водні біоресурси та аквакультура. 2020. Вип. 2. С. 47–57.

7. Шекк П.В. Бургаз М.І. Світове рибне господарство: конспект лекцій. Одеса, Одеський державний екологічний університет, 2017. 93 с.

Адреси сайтів в INTERNET

1. Державний комітет рибного господарства України. / URL: <http://darg.gov.ua/>
2. Доктрина розвитку рибного господарства України на період до 2050 р. (ідеологічні засади) / URL: <https://fishindustry.com.ua/doktrina-rozvitku-galuzi-ribnogo-gospodarstva-ukra%D1%97ni-na-period-do-2050-r/>
3. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського/ URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Головного управління охорони водних біоресурсів / URL: <http://main.golovrubvod.kiev.ua>
5. ФАО. Аквакультура. / URL: <http://www.fao.org/aquaculture/ru/>
6. http://www.chinaagrisci.com/Jwk_zgnykxen/EN/column/column194.shtml
7. <http://epubs.icar.org.in/ejournal/index.php/IJAgS/search/search?simpleQuery>
8. <https://fishindustry.com.ua/category/svitove-ribne-gospodarstvo-fao/>
9. <https://fishindustry.com.ua/category/ribnij-promisel/>